

Fachowy dzień

21.10.2017 Chróścicy

Diferencowanie we wuǒbje hladajo na rěčnu wšelakorosć

M. Ertelowa

Serbska wyša šula

„Dr. M. Grólmusec“ Radwor

K. Bukowa

Serbska wyša šula

„M. Hórnik“ Worklecy

Wučer staji nadawk :
„Zalěžće wšitcy na štom.“

wobsah:

1. heterogene wuknjenske skupiny
 - přiznamjenja heterogenych wuknjenskich skupinow
 - prawidła we wobchadže z heterogenitu
2. wašnja/družiny a srědki rěčneho diferencowanja w fachowej wučbje
 - móžnosće diferencowanja w fachowej wučbje
 - nazhonjenja z wučby serbšćiny
 - přikłady za diferencowanje w praksy
3. diskurs a fachowa wuměna nazhonjenjow
 - rěčna heterogenita – wšědny zjaw we našej wučbje
4. zjimanje

1. heterogene wuknjenske skupiny

heterogenita = všelakorość

1.1. příznamenja heterogenych wuknjenskich skupinow

- šulerjo rozeznawaja so po:
 - starobje a zrałosci
 - swojim socialnym pozadku
 - swojim (inter)kulturelnym pozadku
 - maćernorěčneje kompetency
 - interkulturelnych wuknjenskich a wukonowych zamóžnosćach
 - džěłowym tempje, džěłowym stilu
 - trěbności wospjetowanja a skrućenja maćizny
 - zajimach a potrěbnosćach
 - nazhonjenjach a předznajomnosćach
 - nastajenju k džěle
 - zwólniwosći a zamóžnosći k refleksiji
 - samostatnosći
 - socialnych kompetencach

1.2. pravidla we wobchadže z heterogenitu

- heterogenita = fakt a žane hódnoćenje
- ju akceptować
- jako powołanske wužadanje wobhladować
- wotpowědnu diagnostiku šulerja přewjesć
- jej wotpowědować přez :
 - diferencowanje
 - indiwiduelne spěchowanje

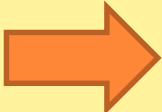
2. wašnja a srědki rěčneho diferencowanja w fachowej wučbje

2.1. možnosti diferencovanja w fachowej wučbje

diferencować hodži so po:

- wašnjü džěta
- wobsahowym a časowym wobjimje
- wuknjenskim a džětowym tempje
- ćežkosći a kompleksnosći stajenych nadawkow
- socialnych formach

diagnoza

- wobkedźbowanje individualneho wuchadźišća wuknjenja jako zakład při hoda wučby
 - fleksibelne planowanje wučby z wjacorymi wariantami
 - postajenje individualnych a zhromadnych wuknjenskich zaměrow
- wuwažena měra mjez wuknjenskimi zaměrami za wšěch a za jednotliwca

wuknjenska atmosfera

- spěchowanje pozitiwneho nastajenja k wuknjenju
- přijomna wuknjenska atmosfera
- mjezsobny respekt a česćownosć
- jasne prawidła a kontrola jich dodźerženja
- konsekwentnosć

diferencowanie w fazach frontalnej wzrostu

- indywidualne zapamiętywanie jednostki lub grupy
- orientowanie uwagi za jednostki lub grupy
- zamierzone pytania/ impulsy za jednostki lub grupy
- wzmożenie wrażliwości na uwagi za uwagę
- świadome wyrażenie opinii i porady w odniesieniu do uwagi i wykonania zadania jednostki lub grupy

diferencowanie po ważności wkuńczenia a wuwużowania

wuknjenske puće

- wobkedźbowanje wšelakich
zmysłowych kanalow
- wobkedźbowanje wšelakich profilow
inteligency

samopostajowace wuknjenje

- swójska refleksija wuknjenskeho wuchadźišća
- swójska refleksija nadźěłaného produkta
- swójska refleksija dźěłoweho procesa

swobodne dźěło

- wólba wuknjenskeho předmjeta
- wólba wuknjenskeho partnera
- wólba ćeže teksta a niwowa nadawkow
- individualny dźěłowy tempo
- individualny produkt
- formy swójskeje kontrole abo kontrole přez wučerja

wuknjenje na stacijach

stacije

- z obligatoriskimi, fakultatiwnymi a wólbnoobligatoriskimi dźělemi
- z rozdźělnje ćežkimi tekstami a nadawkami
- z rozdźělnymi socialnymi formami
- z rozdźělnymi skupinami
- z rozdźělnymi wuknjenskimi pućemi

tydženske plany

- individualne wobdžětanje tekstow/ nadawkow za jednotliwca abo skupiny přez dlěši čas

projekty

- wólba wobsaha / temy
- wólba wuknjenskeho partnera
- individualny wuknjenski a džěłowy tempo
- wólba wuknjenskich pućow
- wšelakore produkty
- forma prezentacije wostanje wotewrjena

domjace nadawki

- individualne nadawki za jednotliwca abo skupiny

spěchowanska wučba

- přidatna wučba za wosebje wukonosylnych abo wukonosłabych
- wukonosylni šulerjo přewozmnu spēchowanske hodžiny za słabšich

diferencowanie po wuknjenskim a dźěłowym tempje

dźěłowy čas

- za spěšnych: přidatne poskitki (hry, hódančka, lektura,....)
- za pomałych: přepołożenje dźělow nadawkow na domjace dźěło
- za słabych: husćiše wospjetowanja

diferencowanie po ciężkości a kompleksności stajenych nadawkow

nadawki

- za spěšnych: wjacore nadawki
- diferencowane žadanja
- wobsahowe diferencowanie nadawkow
- wšelake pomocne srědki (słownik, wobrazy)

džěto na teksće

- rozdžěle we wobjimje
- rozdžěle w kompleksnosći
- rozdžěle we wobsahach
- rozdžěle w podaću předznajomnosćow a reaktiwizowanja wědy
- teksty časćišo prezentować

diferencowanie po socialnych formach

děto jednotlivca

- na jednotlivca wusměřjene nadawki

partnerske děto

- w měnjatych porikach, wotwisne wot zaměra

skupinske džěto

- we wukonohomogenych skupinach
- w měnjatych rólach
- we wukonoheterogenych skupinach
- wodźene přez wučerja
- w skupinach po zajimach
- w skupinach wuzwolene po sympatijach

mjezsobne wuwučowanie/wuknjenje

- krute wuknjenske kmótristwa
- wukonosylni šulerjo wuwučuja wučbne jednotki
- wukonosylni šulerjo = skupinscy nawodža

Příklady za diferencování w praksy

Nabožina 5. lětnik

Zhromadnje dže lěpje

Moje nadawki

Kóždy šuler ma wšelake nadawki, dopódnja w šuli, popódnju doma. Tute dyrbi spjelnić, hewak zhromadnosť rozpadnje.

Napisaj, što maš do nadawkow spjelnić a što so při tym wot tebjje wočakuje.

Mój nadawk:	To so wot mnje wočakuje:
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	

Zhromadnje dže lěpje

Moje nadawki

Kóždy šuler ma nadawki, w šuli a doma. Tute dyrbi za zhromadnosć činić.

Jeder Schüler hat Aufgaben, zu Hause und in der Schule. Diese muss er für die Gemeinschaft erledigen.

Napisaj, hdže maš nadawki spjelnić a što maš činić.

Schreibe auf, wo du welche Aufgaben erfüllen musst.

hdže?	što?
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	
 _____	

Słowne polo – zhromadnosť

	swójba _____		pomhać _____
	přečelstwo _____		hromadže dzeržec _____
	rjadownja _____		wjeselo męc _____
	sportowa skupina _____		dać _____
	wosada _____		wzać _____
	šula _____		dowěrjeć _____
	_____ _____		_____ _____

Přiradujće! Klasse, Gemeinde, sich vertrauen, geben, Familie, zusammen Spaß haben, Schule, nehmen, zusammen halten, Sportgruppe, Freundschaft, helfen

Dopielńće dalše přikłady! Ergänzt weitere Beispiele!

sadowe/słowne mustry

Kajkosće čłowjeka

wonkownosće

- wulkosć: *Sym ___ meter ___ wulki / wulka.*
- staroba: *Ja sym _____ lět.*
- barba włosow: *Moje włosy su ... brune / swětłe / čmowe.*
- typiska drasta: *jeansy, pulower, t-shirt, suknya, šat, čapka*

Nabožina 5. lětnik

tema: Prawidła

wurězk z „Pokiwy za wučerja“

Comic da móžnosć, zo šulerjo zmysł a funkciju prawidłow wotkryja. Nimo toho móže so z pomocu wobrazow wo wuskutkach njedodžerženja prawidłow diskutować.

Móžnosće zasadženja we wěcnofachowej wučbje

- wobrazy předleža njerjadowane
- šulerjo zwuraznja so k wobrazam, wobkedźbuju jich řečny niwow
- wobrazy so čisłuja, do praweho rjadu składu a do zešiwka zlěpja
- wobrazowej stawiznje da so nadpismo
- argumentaciski rječaz: By móhła stawizna tež hinak skónčić? (wuńć)
 - Haj, dokelž ...
 - Ně, dokelž ...
- diskusija: pro-contra debata

wurězk z „Pokiwy za wučerja“

Džělowe łopjeno: Dialogi (rjadowniske prawidła)

Zaměry

Za mjezsobne wobchadźenje w rjadowni maja so prawidła nastajić.
Zwobraznjenje je za to přiklad.

Móžne zasadźenje we wěcnofachowej wučbje

Jedyn z třoch dialogow so wotpowědnje rěčnemu stawej šulerjow wuzwoli.
Při tym móža wšitcy šulerjo samsne džělowe łopjeno dóstać. Móžno pak je tež, zo so přewjedže nutřkowe diferencowanje po rěčnym stawje.

rěčna skupina 1

Rjadowniske prawidła

1. Rjaduj dialog. Čítaj dialog a dopjelnj prawe fakty pisomnje.

A: Stop! Stop! Póje jónu wšitcy jow! Naša nowa sej zwěri mi hrozyć!

Poskaj raz, ja ci praju, kak je to pola nas w rjadowni!...

B: Što? Daj hnydom moju pjerowku jow, abo ja ci jednu klesnu!

A: Ty sy započina! Daj mi mój pjelnjak! Ja praju to knjeni Šusterowej!

B: Hladajće! Hladajće, wona hnydom bječi!

A: Přestań! Daj mój pjelnjak jow, abo twoja pjerowka je moja!

B: Ně, ty poskaj, što ja praju! Njestuša so ...

A: Přestań! Přestań!

... pilnje wuknyć, so na hodžinu přihotować, wokoło rjejić, wěcy přeč wzać, přećelny być, druhich mjerzać, so wulki činić, druhim připostuchać

2. Wupisaj imperatiwy.

3. Nastajće swoje rjadowniske prawidła.

rěčna skupina 2

Riadowniske prawidła

1. Čitaj dialog a dopielń prawe fakty pisomnje.

Lies den Dialog und **setze** die richtigen Formen schriftlich ein.

A:	Přestań! Přestań*!	*aufhören
B:	Hladajće! Hladajće, wona hnydom bječi*!	*heut
A:	Přestań! Daj mój pjelnjak jow*, abo twoja pjerowka je moja!	*zurück
B:	Što? Daj hnydom moju pjerowku jow, abo ja ći jednu klesnu*!	*eine runter hauen
A:	Ty sy započinał*! Daj mi mój pjelnjak! Ja praju to knjeni Šusterowej!	* hast angefangen
B:	Stop! Stop! Pójće jónu wšitcy jow! Naša nowa sej zwěri mi hrozyć*!	*getraut sich zu drohen
	Poskaj raz*, ja ći praju, kak je to pola nas w rjadowni!...	*pass mal auf
A:	Ně, ty poskaj, što ja praju! Njestuša so* ...	*es gehört sich nicht

... pilnje wuknyć, so na hodžinu přihotować, wokolo rjejić, wěcy přeč wzać, přečelny być, druhich mjerzać, so wulki činić, druhim připosluchać

2. Připisaj imperatiwam falowacu formu.

Ergänze die fehlende Form des Imperativs.

Přestań! _____

_____ Hladajće!

Daj! _____

_____ Pójće!

Poskaj! _____

3. Nastajće swoje rjadowniske prawidła.

Erstellt eure Klassenregeln.

rěčna skupina 3

Rjadowniske prawidła

1. Čitaj dialog a dopjeľń jón ertnje.

Lies den Dialog und **ergánze** mündlich.

A:	Přestań! Přestań*!	*hör auf
B:	Hladajće! Hladajće, wona hnydom bječi*!	*heult
A:	Přestań! Daj mój pjelnjak jow*, abo twoja pjerowka* je moja!	*gib her *Federtasche
B:	Što? Daj hnydom moju pjerowku jow, abo ja cí jednu klesnu*!	*hau dir eine runter
A:	Ty sy započinał*! Daj mi mój pjelnjak! Ja praju to knjeni Šusterowej!	* hast angefangen
B:	Stop! Stop! Pójće jónu wšitcy* jow! Poskaj raz*, ja cí praju, kak je to pola nas w rjadowni!...	*alle *hör zu
A:	Ně, ty poskaj, što ja praju! Njestuša so* ...	*es gehört sich nicht
	... wokoto rjejić ... wěcy přeč wzać ... druhich mjerzać ... so wulki činić	herum schreien wegnehmen andere ärgern sich aufspielen

2. Připisaj imperatiwam falowacu formu.

Ergánze die fehlende Form des Imperativs.

Přestań! _____

_____ *Hladajće!*

Daj! _____

_____ *Pójće!*

Poskaj! _____

3. Nastajće swoje rjadowniske prawidła.

Erstellt eure Klassenregeln.

tema: džećace prawa wurěžk z „Pokiwy za wučerja“

Možnosće zasadženja we wěcnofachowej wučbje

Nadžělanje někotrych wubranych džećacych prawow přewjedže so we formje diferencowaneho skupinskeho džeļa. Při diferencowanju ma so rěčny staw šulerja kaž tež staw metodiskeho wuknjenja wobkedźbować.

Wjedženje k temje:

Šulerjo znaja pozadki k postajenju džećacych prawow. Tute informacije hodža so z pomocu frontalneje wučby jako wučerski přednošk abo jako přihotowany šulerski přednošk sposrědkować.

Nadžělanje we formje diferencowaneho skupinskeho džeļa:

Kóždy skupina dóstanje wotpowědnje rěčnemu stawej wuformulowane džećace prawo. Skupina ma nadawk, wobsah z pomocu jedneje z deleka mjenowanych metodow zrozumliwje tworić.

Tworić w zmysle „Gestalten“ woznamjeni: wobsah džećaceho prawa sej orientujo na teksće samostatnje, kreatiwnje, wobsahowje a rěčnje nadžeļać.

Wuběr metodow

= rólowa hra

= stejacy wobraz twarić

= pantomima

=wobraz molować

= plakat abo kolažu zhotowić

=baseń pisać

=interview přihotować

Nabožina 7. lětnik/ tema: konflikty

rěčna skupina 1

Džěłowe łopjeno za šulerja

Konfliktowe družiny

Nadawk:

A) Wupjelń tekst z prózdnotami.

Štóz so z druhimi wo _____ wadži, je _____. Tute nastanu, hdyž wšelake wotpohlady, _____ abo _____ do so zrazyja. Při tym móžeja jednotliwe wosoby, skupiny kaž tež _____ do konflikta přińć. Konflikty móžeja so _____ (eskalěrować) a namóc a horjo wuwolać. W běhu žiwjenja je sej kóždy čłowjek _____ ze swojeho wobswěta přiswojił. Jeli tute hódnoty _____ z druhimi předstawami steja, nastanje konflikt.

Wšědne konfliktowe situacije žiwjenje počezuja, ale činja je na druhej stronje tež zajimawe.

Rozeznawamy mjez _____ a _____ konfliktom.

Wonkowny konflikt měni, _____, rozestajenje abo

zwađu mjez wosobami, ale tež statami. Nutřkowny konflikt wotměje so w „nutřkownym“

jedneje wosoby a měni rozestajenje ze _____, přećemi,

motiwami, prócowanjemi a normami. Nutřkowny konflikt dožiwiš, hdyž spytaš, wšitkim

ludžom prawje sčinić, ale při tym stajnje swójske začuća _____.

Maš wjele přičinow za nutřkowe konflikty – móžeš pak je lěpje zrozumić, hdyž za tym

přindžeš, što abo što so we twójim nutřkownym _____.

Wupuć namakać rěka pak tež, z namakanym rozsudom po začuću přezjedny być. To pak trjeba často wjele časa.

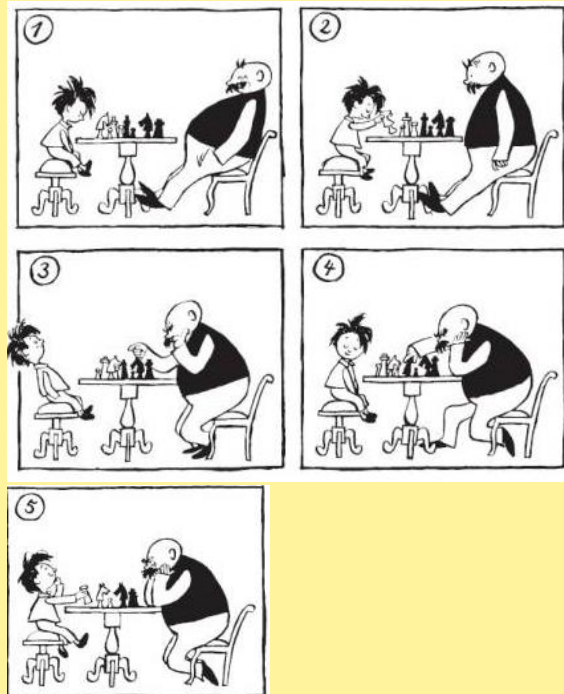
Štóz chce konflikty _____, trjeba fantaziju – a zwólniwosć, so na dolhi a

napinacy puć podać.

potłóčuješ, problemje, nutřkownym, měnjenja, napřećiwosć zajimow, wadži, stopnjować, wočakowanja, rozrisać, w konkurency, staty, wonkownym, w konfliktce, swójskimi začućemi, hódnoty

B) W teksće rěči so wo wonkownych a nutřkownych konfliktach. Wobhladaj sej dokładnje stawiznu wo nanje a synu. Napisaj, kotre konfliktowe družiny sy spóznał a rozjasni konflikt bliže.

C) Při stawiznje wo nanje a synu je 6. wobraz wotewrjeny. Namakaj možnost, kak móht so konflikt rozrisać. **Napisaj móžny kónc stawizny.**

Džěłowe łopjeno za šulerja

Konfliktowe družiny/ Konfliktarten

Nadawk:

A) Wupjelń tekst z prózdnotami./ Fülle den Lückentext aus.

Wer mit anderen über ein _____ streitet, befindet sich in einem _____.

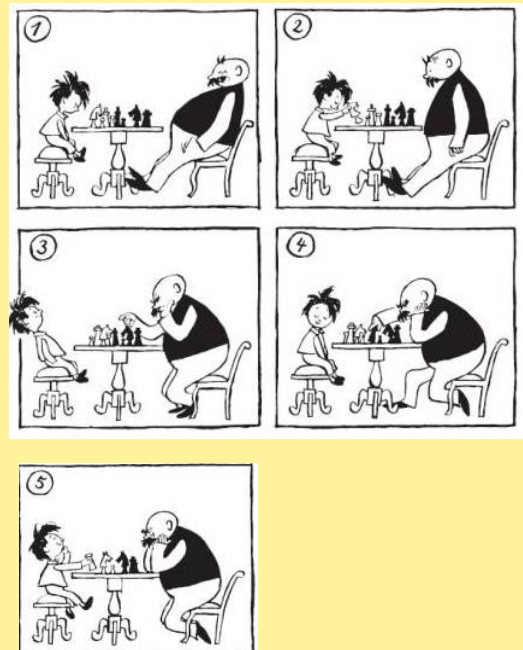
Diese entstehen, wenn verschiedene Absichten, _____ oder Meinungen aufeinander stoßen. Dabei können sowohl einzelne Personen als auch Gruppen oder _____ miteinander in Konflikt geraten. Konflikte können sich _____ (eskalieren) und Gewalt und Leid erzeugen. Im Laufe eines Lebens hat jeder Mensch _____ aus seinem Umfeld verinnerlicht. Stehen diese Werte _____ zu anderen Wertvorstellungen, kann ein Konflikt entstehen. Alltägliche Konfliktsituationen machen das Leben einerseits beschwerlich, andererseits aber auch interessant. Man unterscheidet zwischen _____ und _____ Konflikt. Der äußere meint den _____, die Auseinandersetzung oder den offenen Streit zwischen Personen aber auch Staaten. Der innere spielt sich „im Inneren“ einer Person ab und meint _____, Wünsche, Motive, Bestrebungen und Normen. Es wird als innerer Konflikt erlebt, wenn man versucht, es allen recht zu machen, aber dabei ständig eigene Gefühle _____. Es gibt viele Ursachen für innere Konflikte – man kann sie besser verstehen, wenn man herausfindet, wer oder was sich im Inneren _____. Eine _____ zu finden heißt, mit einer getroffenen Entscheidung auch gefühlsmäßig einverstanden zu sein. Das allerdings braucht häufig Zeit.

Wer Konflikte gut lösen möchte, braucht oft Fantasie – und die Bereitschaft, sich auf einen langen und anstrengenden Weg einzulassen.

Lösung, steigern, Problem, in Konkurrenz, äußerem, Erwartungen, streitet, innerem, Konflikt, den Widerstreit der Gefühle, Staaten, unterdrückt, Interessengegensatz, Werte,

- B) W teksće rěči so wo wonkownych a nutřkownych konfliktach. Wobhladaj sej dokładnje stawiznu wo nanje a synu. Napisaj, kotre konfliktowe družiny sy spóznał a rozjasni konflikt bliže.
- B) Im Text geht es um äußere und innere Konflikte. Betrachte aufmerksam die Geschichte von Vater und Sohn. Schreibe auf, welche Konfliktart du erkannt hast und erlaüttere den Konflikt näher.

- C) Při stawiznje wo nanje a synu je 6. wobraz wotewrjeny. Namakaj móžnosć, kak móht so konflikt rozrisać. **Namoluj móžny kónc stawizny do 6. wobrazu.**
- C) Bei der Geschichte von Vater und Sohn ist das 6. Bild offen. Erfinde eine Möglichkeit, wie der Konflikt gelöst werden kann. Male ein mögliches Ende der Geschichte im 6. Bild auf.

10 jednorych čitanskich zvučowanjow we fachowej wučbje

- słowa pytać
- prózdnoty w teksće wupjelnić
- změny w tekstomaj přirunować
- rysowankam a wobrazam nadpisma dać
- tekstowy puzzle wobdžěłać
- informacije pytać
- spočatki a kónce sadow zwjazać
- prawosć přepruwować
- sady wupytać
- nadpisma přirjadować

10 naročnych čitanskih zvučowanjow w fachowej wučbje

- nadpisma k wobrazam formulować
- wšelake šemy (tabulki, diagramy, grafiki, wobrazy ...) z tekstowymi informacijemi pjelnić
- prašenja k tekstej wotmołwjeć
- prašenja k tekstej sami stajeć
- sady poprawić
- wšelake teksty přirunować
- tekstowe a wobrazowe informacije přirunować
- zapřijeća přirjadować (synonymy)
- z kontinuowanych a njekontinuowanych tekstow informacije wuwzać a konkluzije sčahnyć
- na situaciju počahujo interpretować

10 fachoworěčnych zwučowanjow

- słowny skład zwučować
- fachowe zapřijeća spóznać a rjadować
- fachowe zapřijeća zwučować
- fachowe zapřijeća definować
- fachowe sady wudospołnjeć
- z přikładowymi sadami zwučować
- z rěčnymi pomocami zwučować
- šemata werbalizować
- situacije werbalizować
- argumentować

3.1. řečne spēchowanje w fachowej wučbje – realistiske?

- naročne zaměry w fachowej wučbje
- runočasne wuwíce wosobinskeje kompetency šulerjow
- spēchowanje řeče?
- koncept 2plus - lěpše wuměňjenja

za fachowu wučbu nastanu scěhowace prašenja:

- Hdyž ći jedni řečnu situaciju zmištruja, ći druzy pak nic:

Na kotrej skupinje šulerjow so jako wučer orientuju?

- Hdyž wotwisuja naroki wučerja wot individuelnych řečnych zamóžnosćow šulerjow:

Po čim wusměri wučer řečne žadanja?

- Hdyž maja šulerjo individuelne přiměnjene řečne pomocy dóstać:

Kak wupadaja přiměnjene řečne pomocy?

4. zjimanje

- heterogenita → fakt
→ žane hódnoćenje
→ wužadanje
→ šansa
- zakładne
prawidła → jenož podpěra
→ žane recepty
- wučer → swójski nadawk
→ zamołwitosć

**Wutrobny džak za zajim a
wotewrjenu diskusiju!**

